

Jerusalemista Roomaan

** GETSEMANE * KATAKOMBIT * WATICANUS **

SIMO MYLLYKOSKI

Jerusalemista

Roomaan

Kuva Getsemanesta, Jeshuan ajalta öljypuu.

**GETSEMANE*

** KATAKOMBIT*

** WATICANUS*

JERUSALEMISTA ROOMAAN

Getsemane * katakombit * Waticanus

Luuk.16:16

***Laki ja profeetat Johannekseen asti.
Siitä lähtien julistetaan Jumalan valtakuntaa,
ja jokainen tunkeutuu siihen väkisin.
Aapeli Saarisalon kääntämänä.***

KANSI: JERUSALEMISTA ROOMAAN

Getsemanen puutarhaa

Jerusalemien vaakuna

Israelin lippu

Kristityn tunnuskala

Vatikaanivaltion vaakuna

Vatikaanin lippu

Paavi Franciscuksen vaakuna

GETSEMANE * KATAKOMBIT * WATICANUS

© 2023 Simo Myllykoski / Myllykoski, Simo (Julk.)

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-31-8602-6

LUKIJALLE

Olemme seurakunnan ja Pyhän Hengen aikakaudessa, mutta olemmeko eksyneet Hänen johduksestaan? Ovatko meiltä kadoksissa apostolisen alkuseurakunnan juuret? Ovatko ns. kristillisen kirkon juuret apostolien ja profeettojen raamatullisella perustuksella, vai onko niiltä eksyminen alkanut jo Nikean konsiilista v.325?

Joka lukee Raamattua huolellisesti, verraten sisältöä historiallisiin tietolähteisiin, tietää syntyneen ja syntyvän ristiriitoja ja kiistoja uskonkysymyksistä. Siitä juuri todistavat lukemattomat kirkot ja lahkot! On käyty monia uskonsotia ja käydään parhaillaankin, kun islam taistelee verissä päin sisäisissä riidoissa ja terroriteoissa kaikkialla. Myös kristityt kohtaavat suunnattomia vainoja; uutisista olemme kuulleet heitä jopa ristiinnaulittavan muslimimaissa.

Tuo kaikki viittaa meidän lähestyvän aikaa, jolloin "kaikki kohdallensa asetetaan", kuten *Apt. 3:21* kertoo. Se muistuttaa uskovia valmistautumaan Messias Jeshuan tuloa varten, jolloin valvova seurakunta temmataan pois ahdistusta näkemästä! Jumalan hylännyt maailma kohtaa vaikeita romahduksia, kun taloudelliset mullistukset ja enenevä sotilaallinen uhka valtaa pelolla jo monet asioista tietoiset.

Kirja pyrkii palauttamaan mieleen ne uskomme perustajan Jeshua Messiaan opetukset ja vertausten oikean ymmärtämisen joiltakin osin. Jerusalemin alkuseurakunnan aika ja käytäntö ovat kateissa; siitä asiasta tässä on tavoitteena tuoda halua keskusteluun ja muistuttaa *iankaikkisen elämän* lupauksesta *'kutsutuille, valituille ja uskollisille'!*

On vain kaksi mahdollista valintaa, mitkä Raamatun mukaan ovat mahdollisia luoduille ihmisille iankaikkisuudessa:

1.) Ikuinen elämä lahjana annetaan Messias Jeshuan syntien sovittajaksi hyväksyneille.

2.) Lopullinen kuolema ja hävitys tulee valkean valtaistuimen tuomiolla.

Room.6:23 *Sillä synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.*

Tuossa samassa jakeessa on ilmoitettu molempien seuraus. Jeshuan hyväksymisen tulee johtaa hänen seuraamiseensa elämässä, jolloin usko muuttuu teoiksi!

Apt.8:27-31:3

Ja hän nousi ja lähti. Ja katso, siellä kulki etiopialainen mies, Ethiopian kuningattaren Kandaken hoviherra, mahtava mies ja koko hänen aarteistonsa hoitaja; hän oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan ja oli nyt paluumatkalla ja istui vaunuissaan ja luki profeetta Esaiasta. Niin Henki sanoi Filippukselle: "Käy luo ja pysytele lähellä noita vaunuja". Niin Filippus juoksi luo ja kuuli hänen lukevan profeetta Esaiasta ja sanoi: "Ymmärrätkö myös, mitä luet?" Niin hän sanoi: "Kuinka minä voisin ymmärtää, ellei kukaan minua opasta?" Ja hän pyysi Filippusta nousemaan ja istumaan viereensä.

Tuo Kandaken hoviherra halusi ymmärtää ne vanhat, mitä ne heprealaiset tekstit meille kertovat. Myös se olisi syytä tietää, onko meidän uskonnollinen traditiomme kirjoitukset. Hän oli vilpittömästi kiinnostunut! Jospa meilläkin kaikilla olisi sama mielenlaatu ja avoin mieli, ottaaksemme vastaan sen tiedon, mikä on poikennut apostolien ajasta. Olisi syytä korjata asenteita, mikäli olemme *Laodikean srk:n tilassa*. Siellä kun luulivat, että eivät tarvitse mitään! Juuri heidän kaltaisiaan koskee se parannuksen tekemisen kehotus:

Ilm. 3:17- 18 *Sillä sinä sanot: Minä olen rikas, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston. Minä neuvon sinua ostamaan minulta kultaa, tullessa puhdistettua, että rikastuisit, ja valkeat vaatteet, että niihin pukeutuisit eikä alastomuutesi häpeä näkyisi, ja silmävoidetta voidellaksesi silmäsi, että näkisit.*

Monet tiedostavat meidän elävän nyt juuri Laodikean seurakunnan ajan kaltaista jaksoa, mutta on sellaista ollut läpi kirjoitetun historian. Samoin on kuvaus niissä seitsemän Vähä-Aasian seurakunnan käyttäytymismallissa. 'Lopun ajan' merkinä tätä kautta kuitenkin voitaneen pitää, sillä "pyhät pyhittyvät edelleen, mutta saastaiset saastuvat"!

Ilm.22:11 *Vääryyden tekijä tehköön edelleen vääryyttä, ja joka on saastainen, saastukoon edelleen, ja joka on vanhurskas, tehköön edelleen vanhurskautta, ja joka on pyhä, pyhittyköön edelleen.*

JOHDANTO

Monet Raamatun lukijat ovat varmaan ihmetelleet lukuisia asioita, joista heidän käyttämässään Raamatun versiossa on kerrottu, niissä kun on paljon sellaista, mikä poikkeaa meidän länsimaisesta käsityksestämme. On monia asioita, jotka me ymmärrämme omien, jo kouluissa opetettujen "oppien" mukaisina. Kun sitten jotkut haluavat tarkemmin saada selville, mitä ne tarkoittavat ja kuinka niistä Raamattu itse sanoo, herää kysymyksiä. Voidaan huomata, ettei siellä sellaista totena opetettua käsitettä löydykään! Silloin voidaan kääntyä ammattiteologiien neuvojen ja opetusten puoleen ja kysymys jää todelliselle tiedonhaluiselle edelleen auki. Varsinkin sellainen, joka on halukas tutkimaan asian juurilta saakka, kaipaa vankempaa tietoa, erityisesti tajutessaan oppien olevan sitoutuneita noihin lukuisiin oppisuuntiin. Sellaisia ovat kirkkokunnat ja niistä erkaantuneet eri lahkot tai eri ryhmät. Kaikkien niiden piireissä ovat myös eri asioihin keskittyneet sisäpiirit. On erilaisia pikku soluja Israelin ystäville, avustusjärjestöille, sisälähetykselle, ulkolähetykselle, uskon tähden vainotuille (marttyyrit mm.), raamattutyölle moniin suuntiin ja Raamatun käännöstyölle jne.

Nuo erilaiset aktiviteetit yhdistävät kyllä uskovia eri piireistä tehokkaasti, mutta niiden toimintakyvyn ehtona on monesti oman "uskonnollisen" kirkkokunnan tunnustuksesta vaikeneminen yleisessä keskustelussa. Sellaisia vaikenemisvaateita ovat esim. *kasteista puhuminen, henkikaste, sapatti vai sunnuntai, kysymys juutalaisten asemasta omaisuuskansana, Israelista Luvattuna maana*, ja paljon muita vastaavia erilaisia näkemyksiä käsittäviä kiistakysymyksiä. Niitä joudutaan väistelemään, sillä ne aiheuttavat riitaa, kun *oma oppisuunta* ei voi myöntää yleensä olevansa missään kohdin väärässä! Jos meillä on nöyrää mielenlaatua, kykenemme myöntämään, että minä tai ryhmäni olemme voineet tässä kyseisessä asiassa erehtyä! Silloin tulee hakeutua Raamatun opetukseen asiassa. Tuota asiaa kuvastaa hyvin tapaus lapsuudestani, jolloin sen ajan *ekumenian* kautta koetettiin saada yhteistä näkemystä paikkakunnalla voimalla kasvavan helluntaiherätyksen ja sitä pelästyneen kirkollisen toiminnan välille, *korostaen yhteisiä ja piilottaen eroavia* raamattutulkintoja.

Lapsuuteni kotikunnassa tapahtui sitä yritystä kuvaava hauska, opettavainen juttu. Helluntailaiset ja luterilaiset halusivat lähestyä toisiaan ja päätettiin yrittää yhteistyötä kokous- ja seuratoiminnan muodossa. Asiassa seurasi keskustelua, kun kirkkoherra ja helluntailaista kokoustoimintaa aloittava kiertävä puhuja kohtasivat:

Kirkkoherra: "Voimmehan me pitää yhteistilaisuuden, mutta ei puhuta kasteesta mitään"...

Helluntaisaarnaaja: "Ei tietenkään: eihän siitä voikaan puhua ennen kuin tullaan uskoon!"

Tämän pikku tutkimuksen tarkoituksena on tuoda esiin noiden eri käsitysten syntymisen alkuperää ja ylläpitämistä, sekä suositella alkuperäiseen Raamatun sanan opetukseen palaamista. Ja joka haluaa palata siihen, joutuu näkemään vaivaa myös noiden alkutekstien ja niiden lähteiden tarkastelun merkeissä. Tässä kirjassa tulee myös esiin useita sellaisia asioita, joista pääosa "kristikuntaa" ei ole kuullut opetusta seurakunnissaan ja kirkoissaan. Tämän kirjoittaja edellyttää ja toivoo myös sitä, että tässä esitetyt asiat kiinnostaisivat lukijaa niin paljon, että ottaisi selvää itsekkin mahdollisuuksiensa mukaan näitä tutkien eri lähteistä. Tulisi varsinkin Raamatuista käännöksiä vertailla ja rukoilla Pyhän Totuuden Hengen johdatusta!

Vilpitöntä ja nöyrää mieltä tarvitaan, kun tullaan huomaamaan eroa tähän saakka opitun ja uudestaan tarkastellun välillä: *mitä minun tulisi tehdä?* Eri raamatunkäännösten ja niistäkin muodostettujen oppirakennelmien merkitys on tarkoituksena erityisesti tässä kirjassa osoittaa. Pyrkimykseni ei ole esiintyä minään "*mestarina*", vaan ainoastaan esittää keskustelun pohjaksi niitä monia asioita, jotka ovat itselleni olleet kymmenien uskontien vaelluksen vuosien aikana selvittelyn aiheena. Näissä kaikissa esiin tulevissa yksityiskohdissa olen saanut käyttää paljon aikaa, vuosiakin, varmuuteen päästäkseni. Mutta kaikissa asioissa on jokaisen ihmisen myönnettävä, että kaikkien on mahdollista erehtyä; *minunkin!* Siksipä toivon keskustelua ja paluuta alkuseurakunnan ensi alun mallin huomaamiseen. Ei pidä ajatella nyt esiin tulevasta, että kirjoittajalla olisi tarkoitus ja halu *lyödä Raamatulla päähän* ketään, eikä muullakaan sen kaltaisella. Ei silloin olisi edellytyksiä asioiden objektiiviseen tarkasteluun. Mutta koska Sana on kaksiteräisen miekan kaltainen, se kyllä voi haavoittaa! Ja koska kaikki eivät voi useistakin eri syistä johtuen asioihin perehtyä omakohtaisen tutkimisen kautta, voi tällainen vaatimaton henkilökohtaisten pikku tutkimustulosten esille tuominen ja antaminen tarkasteltavaksi kaikille puoltaa paikkaansa. Sitä tällä tavoittelen! Nuo esiin tulevat asiat ovat ehkä monillekin kyllä tuttuja ja ne ovat saattaneet ihmetyttää, kun ne ehkä on ymmärretty keskenään ristiriitaisiksi. Niin ne ovat olleet kirjoittajallakin ja siksi tämä kirja on syntynyt. Olen ollut monet kerrat täysin yksin näiden ajatusten kanssa, sillä erilaiset ryhmät, seurakunnat tai kirkot eivät halua tukea eivätkä ymmärtää toisinajattelijoita tai hankalien kysymysten esittäjiä. Kun joskus kohtaa kysymyksen mikä vaatii selitystä, ei allekirjoittaneelle ole riittänyt yleinen kirkkokunnallinen tai seurakunnallinen selitysmalli, kun ymmärrys ei tule mukaan! Vasta

omakohtainen tiedonhalu ja Pyhän Jumalan Hengen johdatuksen ja tiedon kautta saatu vastaus voi selvittää ja rauhoittaa mielen.

Olen myös huomannut, että jo heprean vähäisten alkeiden kautta Jumalan sana toimii paljon runsaamman valon antaen pulmakysymyksissä, jollaisia tulee esiin. Kirkkoraamattu -33–38 on päälähteenä noissa Sanan siteerauksissa, mutta tarkastelussa on verrokkeina useampia eri käännösmalleja. On myös muistettava, *ettei kahta täsmälleen samanlaista käännöstä ole olemassakaan*, vaan kaikki käännökset ovat käännöksiä. Eikä alkuperäisiä *ensimmäisiä käsikirjoituksiakaan* ole yhtenäisinä enää olemassakaan. Ne pohjautuvat siis julkaistuihin kopioihin ja käännöksiin ja siksi eivät ole kaikessa objektiivisia. Ne kun heijastelevat *aina* omien sidosryhmiensä mieltymyksiä ja tavoitteita. Niitä olen tässä parhaani mukaan pyrkinyt nostamaan tutkimuspöydälle, Sanan valossa! Lukijan arvioitavaksi jääkin sitten se, olenko siinä onnistunut toivomallani tavalla!

Toiveeni on, että tätä lukiessa ei pidettäisi liikaa kiirettä, vaan paneuduttaisiin esiin nostamiini asioihin huolellisesti ja useammista eri lähteistä vertaillen. Ehkäpä joku löytää omienkin ajatustensa näiden esiin tuomieni asioiden suhteen nousseen kyselemään, että *'miksi tuo noin on sanottu Raamatussa'*, tai että *'onko tuossa kääntäjän käännösvirhe tai tarkoitushakuisuus'*?

Kun kyseessä on Jumalan Sanan käsitteleminen ja tulkinta, tulisi olla huolellinen siinä ainakin, että alkuperäinen ajatus tulisi kirkkaana ja muuttelematta kaikille selväksi. Tulisi olla siis hyvin ymmärrettävissä oikein. Siihen velvoittaa moni Raamatun sana, myös Ilmestyskirjan lopussa. Vaan kuinkahan näissä eri käännöksissä onkaan käynyt?

Muutamat ovat perehtyneet Raamatun *numerologiaan ja gematria*an. Olen itsekkin hämmästykseni löytänyt monia aarteita ja ihmeellisiä oivalluksia myös sitä kautta. Ne vahvistavat uskoa yliluonnolliseen Jumalaan, jolle mikään ei ole yliluonnollista. Asiassa on ajattomia ulottuvuuksia, sillä Jumala on kirjoitetun sanan kautta kyennyt kaikille antamaan tietoa ja yhteysmahdollisuuden Jeshuan kautta. Puhdas Sanan sisältö ratkaisee uskon löytämisen, mutta sitten seuraa tutkimisen kautta suurempi syventyminen siihen ja alkaa Sanan perustukselle rakentaminen. *'Jokainen anova saa, etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan'*, on Sanan lupaus. Uskossa kulkiessa kirkastuu kirkastumistaan tie ja kokemukset vahvistavat uskoa. Tässä ajassa emme täysin valmiiksi ja riittävän oppineiksi tulekaan, joten Johannes Kastajan tavoin meidän tulisi todeta, että *'Hänen tulee kasvaa, mutta minun vähetä'*! Herran mielisuosio on nöyrien yllä, ylpeitä vastaan.

Olen tässä pääsääntöisesti käyttänyt KR-33-38:a, mutta muuten olen yleensä merkinnyt poikkeamat. Hepreasta omia siteerauksia on myös jonkin verran. Olen pyrkinyt tekemään sen asiasisällön ja sanat säilyttäen. Käännösten ajatusten ymmärtäminen edellyttää hengellistä näkökykyä ja siinä tekstien tulkinnassa tarvitaan tarkkuutta. Kompromissien teko ja liukuminen niitä harrastaen on minulle vierasta ja siksi toivoisin lukijaltakin halua suureen tarkkuuteen kaikessa esiin tulevassa. Toivon myös kysymyksiä nousevan esiin, että syntyisi rakentavaa keskustelua. – *Jeesuksesta Kristuksesta* olen käyttänyt monesti myös muotoa *Jeshua Messias*, haluten mukailla monien jo nykyään alkuperäiseen nimeen palaamista.

PÄÄTELMIÄ ERI KÄÄNNÖKSISTÄ

Allekirjoittanutta kiusaa varsinkin suuri pettymys Novumin suhteen, sillä sen ilmestyessä ajattelin sen olevan mahdollisimman objektiivisesti tehty. Ajattelin sen antavan mahdollisuuden itse tarkistaa alkutekstistä asiasisällön kreikan translitteroinnista, ja uskoin käännöksen sanoihin voivani luottaa, mutta siinä erehdyin paljon. Myös tunnettujen hengellisen kirjallisuuden ammattilaisten ja muiden vastaavien mukana oleminen toimituskunnassa herätti luottamusta, – se oli silloin! Raamattu oli ja on rakas, joten halu tuntea sitä mahdollisimman tarkoin oli itsestäänselvyys. Toki asioiden hengellinen ymmärtäminen on ehdoton ykkösasia.

Niinpä sitten heräsi halu tietää, mitä ne ristiriitaisiksi kokemani asiat siellä oikein tarkoittavat; onhan niitä tosi paljon kuitenkin. Tässä esityksessäni ne tulevat pieneltä osin näkyville, omina tutkimustuloksina ja vastauksina itselleni; toivon myös lukijoille tulevan vastauksia! Jouduin huomaamaan, että uskontaipaleen alussa luulemani Sanan muuttumattomuus alkukielestä omaan puhe- ja kirjakieleen ei aina toteudukaan, vaan asiat ja käsitteet ovat muuttuneet. Sanavalinnat eri käännösversioissa erottavat jopa tarkoituksiperät toisistaan samassa asiassa. Ei ole kahta samansanaista käännöstä olemassakaan.

Oman kansallisen käsitysten kirjon vastaavuus Lähi-idän vastaaviin ei ole suoraan verrannollinen. Siitä johtuen tarvitaan selityksiä; miksi noin ja mitä tuo tarkoittaa? Onko joku asia otettu vieraasta kulttuurista sovelletun esimerkin mukaan? Onkohan tuossa välimerkki- tai kirjoitusvirhe, jne.? Tällaisiin kysymyksiin olen halunnut tässä suppeassa *maallikon* tietojen keruussa ja analysoinnissa kiinnittää huomiota. Jos siinä on tullut joltakin osin "nostetuksi kissa pöydälle", silloin voin katsoa onnistuneeni! Ehkäpä

joku lukijakin suostuu silittämään tuota kissaa myötäkarvaan; vastakarvaan sitä kyllä ovat jo monet silittäneet. Siksi ne karvat ovatkin sillä kissalla vähän pystyssä pörröllään...

Niin tai näin, mutta Sanan valoa on tarkoitukseni Jeshua Messiaan avulla ja käskystä levittää. Korkeaan asemaan ei voi kukaan uskova kaikeksi vedota omalta osaltaan, kaikkein vähiten allekirjoittanut, mutta koska Taivaallinen Isämme on Kuningas, on Sinulla ja minulla tuo sama tehtävä, johon kehotan rohkaistumaan! Tuolla teksteissä on mainittu Johannes Kastajan isän pappisosasto, Abia. Nimi tarkoittaa *JHVH on isäni*. Johannes oli Herramme edelläkävijä, Häntä kirkastaen: "Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Tämä on se, josta minä sanoin: *"Minun jälkeeni tulee mies, joka on ollut minun edelläni, sillä hän on ollut ennen kuin minä."* – Koska me odotamme Hänen tuloaan, tulee meidän toimia samoin ja kertoa Jumalan rakkaudesta ja syntiemme sovittajasta, Vapahtajasta! Perustus luotiin *Getsemanessa ja Golgatalla!*

Kuva sivulla 1 ja kannessa on vanhoista öljypuista Getsemanessa. Siellä käy paljon turisteja, ja sellaisella matkalla minäkin otin kuvan. Öljypuita erottaa vankka aitaus katselualueella puutarhasta, sillä monet matkaajat ovat pyrkineet "pyhäinjäännöksiä" puun kaarnasta kotiin vietäviksi saamaan. Ovathan juuri nuo öljypuut todennäköisesti saaneet alkunsa Jeesuksen pidätyksen tällä paikalla tapahtuessa. Vanha alkuperäinen puu on kasvattanut uusia versoja, joten saman puun elämä jatkuu uutena, vuosisatoja, jopa vuosituhansia laajeten.

On vain harvoja puita, mitkä voivat saavuttaa tuhansien vuosien iän. Öljypuu on yksi niistä. Uskon ja uskollisuuden alkupisteenä voidaan ajatella Jeshuan rukousta juuri tuolla paikalla Getsemanessa.

SEURAKUNNAN SYNTY (Matt.16:18)

"Ja minä sanon sinulle: Sinä olet Keefa (**כִּיפָא**), ja tätä *kalliolohkareta* käyttäen tahdon rakentaa Jumalan linnoituksen, jota tuonelan (**שַׂאִיל** = *kuolema, hauta, tuonela, lainattu*) portit eivät voita". (*hepr.*)

Tämä tarkoittaa sitä, että *Jeshua haMashiach'n* perustama lunastettujen joukko ei ikinä kuole! Vaikka heidän ruumiinsa kuoleekin, heidän ylösnousemusruumiinsa ei kuole, – toisin kuin niiden, jotka jäävät *'sheoliin'*, siis siihen olotilaan mitä Jeesus kuvasi vertauksessa rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta **Luuk.16:19-31**. Voimme ymmärtää sen tarkoittavan sitä, että kuollessa pelastuksen ulkopuolella olevalla on olotila kuin tulisilla hiilillä, sillä hänelle on selvinnyt oma tilanne: odotettava tuomiopäivää, sitä tuomittavien toista ylösnousemusta, **Ilm.20:5,6**. (*kts. selitys s.195*)

Keefa on heprealainen nimi tarkoittaa kalliolohkarettä. Lukuarvo $20+10+80+1 = 111$ on tulo $3*37$, siis kolmiyhteisen Jumalan luku 3 kertaa **Jumalan Sanan luku 37**. Noin *Jumalan Pyhä Sana* on se kalliolinna, jonka osasena ja alkuna on Pietarin helluntaisaarna. Sitä eivät *Sheolin eli tuonelan (haudan)* portit voita! (**Raamatun numerologia: kts. Pekka Lahtinen: LUOJAN LUKUJA**)

Ilm. 20:5-6. Muut kuolleet eivät vironneet eloon, ennen kuin ne tuhat vuotta olivat loppuun kuluneet. Tämä on ensimmäinen ylösnousemus. Autuas ja pyhä on se, jolla on osa ensimmäisessä ylösnousemuksessa; heihin ei toisella kuolemalla ole valtaa, vaan he tulevat olemaan Jumalan ja Kristuksen pappeja ja hallitsevat hänen kanssaan ne tuhannen vuotta.

Se hallinta tapahtuu ns. 1000-vuotisen "rauhanvaltakunnan" aikana, jolloin vihdoin rauha vallitsee määrätyn ajan maan päällä ja silloin seurakunnat eivät enää riitele keskenään. Jesajan profetiat todistavat siitä. Kaikki pahuus, kuten esimerkiksi sotiminen, lopetetaan.

Jes. 11:5-10. Vanhurskaus on hänen kupeittensa vyö ja totuus hänen lanteittensa side. Silloin susi asuu karitsan kanssa, ja panteri makaa vohlan vieressä; vasikka ja nuori leijona ja syöttöhärkä ovat yhdessä, ja pieni poikanen niitä paimentaa. Lehmä ja karhu käyvät laitumella, niiden vasikat ja pennut yhdessä makaavat, ja jalopeura syö rehua kuin raavas. Imeväinen leikittelee kyykäärmeen kololla, ja vieroitettu kurottaa kätensä myrkkyliskon luolaan. Ei missään minun pyhällä vuorellani tehdä pahaa eikä vahinkoa, sillä maa on täynnä Herran tuntemusta, niinkuin vedet peittävät meren. Sinä päivänä pakanat etsivät Iisain juurta, joka on kansojen lippuna, ja hänen asumuksensa on oleva kunniata täynnä.

Tässä mainitaan pakanoiden, (**גוֹיִם** **gojim** = kansat, pakanat, myös lainrikkokat) etsivän Iisain juurta, joka siis on Iisain pojan Daavidin poika, **Jeshua haMashiah!** Se merkitsee sitä, että silloin muuttuu gregoriaaninen kalenteri messiaaniseksi ja maailman hallinto keskittyy Jerusalemiin kuninkaallemme Jeshualle ja Hänen pyhilleen, säädetyssä järjestyksessä! Mielenkiintoista on, että nuo petoeläimetkin lakkaavat toistensa saalistamisen, lihansyöjät palaavat siis myös kasvissyöjiksi. Eikä ihmislasten tarvitse enää pelätä myrkkykäärmeitä ja liskoja. Se ”vanha käärme, saatana”, on sekin kahleissa 1000 vuotta.

Jes. 65:25. Susi ja lammas käyvät yhdessä laitumella, ja leijona syö rehua niinkuin raavas, ja käärmeen ruokana on maan tomu; ei missään minun pyhällä vuorellani tehdä pahaa eikä vahinkoa, sanoo Herra.

Tuollainen aika on ollut ennen syntiinlankeemusta, kun mitään pahaa eivät tehneet ihmiset eivätkä eläimet. Käärmeen muodossa luikerrelleen saatanan

pettämänä ihminen lankesi tottelemattomuuden syntiin. Hän valitsi tietoisesti hyvän lisäksi pahan, sillä Jumala antoi ihmisluvulle vapaan valintamahdollisuuden.

Tottelemattomuus auktoriteetille, Jumalalle, oli se ensimmäinen synti, minkä seurauksena menetettiin oikeus iankaikkiseen elämään, syömään Elämänpuusta! Vain siis lahjavanhurskautetuille on se luvattu; ei omista ansioista vaan Jeesuksen täytetyn lunastustyön kalliin hinnan vuoksi. Emme voi sivuuttaa sitä, että Raamatun mukaan on kaikilla ihmisillä kaksi kuolemaa (**Ilm.20:6**). On luonnollinen lihan kuolema ja sitten toinen, lopullinen sielun kuolema, **Matt.10:28** (*heprea: מוֹת תְּמוּת - mavet tammut*). Heprean teksti tarkoittaa 'kokonaan kuoltava'. Jumala sanoo siis siinä, että tuon yhden ainoan käskyn rikkominen johtaa ihmisen kuolemiseen kokonaisvaltaisesti. Siihen ei tässä liitetä mitään *helvetti-kidutusta*, vaan lopullinen ja eheä hävitys, kokonaan katoaminen.

*"Älkääkä peljätkö niitä, jotka voivat tappaa ruumiin, mutta eivät voi tappaa sielua; vaan ennemmin peljättäkää häntä, joka voi myös sielun hävittää kuten ruumiin (hävittäminen) **Hinnomin laaksossa**."* (Siitä tulee lisää loppupäässä)

HELLUNTAIPÄIVÄN TAPAHTUMAT

Apt. 2:1-4. *Ja kun helluntaipäivä oli tullut, olivat he kaikki yhdessä koolla. Ja tuli yhtäkkiä humaus taivaasta, niinkuin olisi käynyt väkevä tuulispää, ja täytti koko huoneen, jossa he istuivat. Ja he näkivät ikäänkuin tulisia kieliiä, jotka jakaantuivat ja asettuivat heidän itsekunkin päälle. Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.*

Apt. 2:14. *Niin Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: "Miehet, juutalaiset ja kaikki Jerusalemissa asuvaiset, olkoon tämä teille tiettävä, ja ottakaa minun sanani korviinne.*

Seurakunnan synty on merkkitapahtuma paitsi messiaanisen uskon, siis uskon Jeshua Messiaaseen syntyvän uskovien yhteisön alusta, myös alkavasta pakanoihin, gojim – kohdistuvan lähetystyön alkamisesta. Siitä merkiksi annettiin ylhäältä se odotettu Pyhän Hengen kaste, joka silloin ilmeni puhujille vieraina kielinä, mutta joita eri "*pakanamailta*" Jerusalemiin helluntaiksi, SHAVUOT – kokoontuneet juutalaiset ja muutkin kansat ymmärsivät ja hämmästyivät sitä. Monissa vapaissa suunnissa pyritään saamaan tuo "toinen siunaus" eli ns. henkikaste, sillä saivathan apostolitkin siinä yhteydessä voiman julistukseen. Sen seurauksena syntyi Jerusalemin Messiaaninen Seurakunta! Mikä oli tarkasteltuna tuon Pietarin

saarnan sisältö? Sama kuin Johannes Kastajalla ja Jeesus Messiaalla: todistus kirjoitusten täyttymisestä ja kehoitus mielen muutokseen eli parannuksen tekemiseen! Siitä seurasi, että kaikki todistuksen kuulleet ja sen hyväksyneet kastettiin Jeshua Messiaan nimeen (**Apt.2:38**), näin siis sai seurakunta alkunsa. Tällä tavoin tuo **alku-ekklesia** muodostui juutalaisista JERUSALEMISSA, eikä seurakunnan ensi askeleitten alku ollut suinkaan Antiokiassa. Hepr. UT sanoo myös siellä syntyneen Messiaaniseksi nimetyn uskovien ryhmän (**Apt.11:26**). Koska siihen liittyi kreikankielisiä uskoon tulleita, muuttui heistä käytetty nimitys sitten kristityiksi. Se nimitys otettiin hellenisin alueilla sen jälkeen yleiseen käyttöön myös syntyviin UT:n teksteihin, sillä aika oli viemässä hellenistiseen uskonkäsitykseen, koska Rooma hallitsi suvereenisti koko Välimeren ja sen ympäristön maailmaa varsin laajalti.

***Apt. 2:36-47.** "Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte." Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: "Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?" Niin Pietari sanoi heille: "Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan. Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu." Ja monilla muillakin sanoilla hän vakaasti todisti; ja hän kehoitti heitä sanoen: "Antakaa pelastaa itsenne tästä nurjasta sukupolvesta". Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja niin heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolmetuhatta sielua. Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa. Ja jokaiselle sielulle tuli pelko; ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta. Ja kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä, ja he myivät maansa ja tavaransa ja jakelivat kaikille, sen mukaan kuin kukin tarvitsi. Ja he olivat alati, joka päivä, yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella, kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen.*

Näin alkoi seurakunta, ekklesia kasvamaan ja toimii edelleen koska olemme vielä Pyhän Hengen ja seurakunnan aikakaudessa. Sitten syntyi Rooman kirkko. Vuonna 313 **Konstantinus I ja Licinius** julistivat Milanon ediktissä kristinuskon hyväksytyksi uskonnoksi ja siten kristinuskon asema muuttui merkittävästi. **Theodosius Suuren** aikana (378 – 395) kristinuskosta tuli Rooman valtakunnan ainoa

sallittu uskonto. Idässä kirkko siirtyi vainoista suoraan keisarillisen vallan alle (ns. caesaropapismi), alussa Konstantinuksen, mutta erityisesti Justinianuksen säädöksien seurauksena. Niinpä tästä sitten muodostui ortodoksiselle kirkolle ongelma. Lännessä kirkko pysyi itsenäisenä, koska keisari oli heikko ja paavin valta puolestaan hyvin vakiintunut. – Nämä ovat historiallisia tietoja ja kuka vaan ne löytää, joten näistä ei tässä tule enempää asiaa. *Edellisessä kuvassa keisari Licinius roomalaisessa rahassa.*

Konstantinus oli Liciniuksen lanko. Alun suhteellinen sopu päättyi Liciniuksen teloitukseen. Keisarikunta sai jatkossa toisen pääkaupungin Rooman lisäksi: Konstantinopolin.

HELLENISMIN VAIKUTUS

Joh. 1:42. Ja hän vei hänet Jeesuksen tykö. Jeesus kiinnitti katseensa häneen ja sanoi: "Sinä olet Simon, Johanneksen poika; sinun nimesi on oleva Keefas", joka käännettynä on Pietari. (Sama jae hepreassa: 'Sinä Simeon, Johanan'in poika, luetaan Keefaksi,[tarkoittaen kallio])'

Tuossa ei juutalainen Jeshua nimennyt juutalaista Simeonia nimellä ”Petros” eli Pietari, kuten NOVUM sen tulkitsee. Siinä näkyy siis myös tuo *hellenistinen muutostarve*, mikä sitten on sääntönä yleisesti kristittyjen käyttämissä Raamatuissa. Mutta hepreassa sen asian ja sanan merkitys eroaa, sillä Isrelia erämaassa seurannut kallio oli *Messias* eikä *Keefa*, jolla nimellä sitten kreikasta suomeksi käännetyn *Pietarin (Petros)* tunnemme. Mutta kun siihen liitetään etuliite –ה (ha), saadaan tunnettu *"Messias hän on se kallio"*: *הַמָּשִׁיחַ הוּא הַסֵּלַע* (haMashiach hu haSela). Gematrisesti voidaan ajatella siten, että tällä sanalla *haSela הַסֵּלַע* on numeroarvo 5+60+30+70=165, siis 5x33 – eli Jeshuan 5 haavaa Golgatan kalliolla 33 vuoden iässä lunastivat *Jumalan Pojan* verihinnalla meidät synnin orjat kuolemasta *iankaikkiseen elämään*, Hänen tuloaan odottavaksi seurakunnaksi! Se syntyi heti Pietarin helluntaisaarnan tapahduttua. Yksinpä tässä paikassa näkyy se muutosprosessin alkusyy, sillä heprealaiset juuret kirkko halusi häivyttää olemattomiin. Juutalainen Jeshua sanoi varmasti juutalaiselle oppilaalleen Pietarille hänelle annettavan kutsumanimen Keefa, jonka sanaleikkinen merkitys suurennettiin ja *'kirkollistettiin'*, muunnettiin roomalaiskatolisessa kirkossa jatkossa sitten nimeksi *Pietari (VULGATA: Matt. 16:18) "– tu es Petrus –"*. Siitä alkoi kirkollinen vääntö termien *'kirkko'* ja *'seurakunta'* välillä. Katolinen kirkko omi tuosta Pietarin ensimmäiseksi kirkon paaviksi! Nyt tuo uusi -92 sanoo tämän saman paikan

näin: '*rakennan kirkkoni*'! Engl. KJV käyttää aina sanaa '*Church*', kirkko, tarkoittamassa seurakuntaa, '*congregation, communion*'.

Seurakunnan alku oli '*pyhien yhteys*', mutta riidat alkoivat jo Jerusalemissa taloudellisista syistä, kun 'hellenistit' alkoivat nurinan heprealaisia vastaan. Syy: leskien syrjäyttäminen avustusten jaossa. Taloudessa alkoi olla ahtaat ajat, kun käyttöomaisuus oli myyty, fyysinen työnteke lopetettu ja rahat apostolien ja diakonien jaettavissa. - Jatkossa sitten Paavali lähetettiin "*kerjuulle*"(ko?) pakanaseurakuntiin. Ja Paavali oli siinä ahkera!

Tie Roomaan

Tästä Jeesuksen sanasta alkoi roomalaiskatolisen kirkon itselleen omaksuma ja riistämä "avainvallan oikeus", Pietarin toisessa kädessä on paimensauva ja toisessa iso avain! Mutta tuo sana kirkkoni on esim. Novumissa ekklesia, heprean samaa asiaa koskeva sana on קהילתי (kehillati) ja tarkoittaa seurakuntani t. Yhteisöni. Tuollaisilla väärillä käännöksillä siitä tehtiin 'kirkko'! Tässä yhteydessä on syytä huomata, että seurakunnan alku oli Juudeassa, Jerusalemissa, ei Antiokiassa, Roomassa tai muualla "pakanamailla". Varma asia on, että apostolit opettivat pitäytymään juutalaisissa käytännöissä Jeesuksen tavoin, eikä päinvastoin luopumaan niistä. Tekstin jatko osoittaa myös, kuinka sama pyrkimys hellenisoida Raamattua ottaa käyttöön heprean sanamerkityksestä poiketen tulkittavia *vääriä istutuksia*. NOVUM kääntää kyllä tuon jatkon suomennettuna oikein, mutta sen käännöslähde sanoo: – *ja portit Haadeksen eivät voita sitä*. - Myöhemmin tulee tuosta sanasta Haades lisää selvitystä, sillä sen alkuperä liittyy kreikkalaiseen (siis hellenistisiin) jumal'uskomuksiin, eikä suinkaan Raamattuun!

Katolisen kirkon toteuttama tavoite väkivallalla riistää itselleen opetuslapseuttaminen osoittautuu tässä väkivallaksi myös Jumalan Pyhän Sanan suhteen. Siitä löytyy **KR-92** -tekstiyhteys tässä:

***Matt. 16:18.** Ja minä sanon sinulle: Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan **kirkkoni**. Sitä eivät tuonelan portit voita.*

Israelissa Galilean kävijät viedään yleensä myös käymään '*Autuuksien vuoren*' kirkon kauniita Gennesaretin maisemia ja puutarhaa ihailemaan. Se on *italialaisten 1937 rakentama ja fransiskaaniensa ylläpitämä*. Olemme monien turistien tavoin itsekin vaimoni kanssa paikalla käyneet ja paikka on varmasti yksi Galilean kuvatuimpia kohteita. Siellä on Kapernaumissa myös KALAN JA LEIVÄN KIRKKO, jonka edessä on pronssinen Pietarin patsas,

Kirjan nimi 'Jerusalemista Roomaan' vie Lähi-itään ja Välimeren maihin. Kohteena on tarkastella ensisijaisesti kolmen monoteistisen uskonnon kehitystä. Muutos alkuperästäan kohti nykyistä muuntumista on avoimin silmin ja korvin kulkevalla matkaajalla tänä pakolaisvirtojen halkomalla maanosallamme hätkähdyttävän nopeata; Habakuk 3:9.

Tarkoitus ei ole ollut luoda kaikenkattavaa historiallista lähdeoste, vaan maallikon huomaamia kehityssuuntia Jerusalemista alkaneen juutalaisen Jeshuan, Jeesuksen seuraajajoukon vaikutuksesta, kun kreikkalainen ja roomalainen yhteiskunta hallitsi. Rooman sotajoukot miehittivät kaikki Välimeren ympärysvaltiot ja pyrkivät niiden elinolot muuttamaan roomalaiseen kuosiin.

Siitä alkoi pienen kristityn vähemmistön sopeutumistaistelu, myös niiden katakombien kätköihin kokoontumisiaan piilottaen. Mutta joukon kasvaessa ja saavuttaessa jopa keisarin hovin tuli muutos suhtautumiseen. Juutalaiset toki olivat edelleen "kummajaisia", kun pitivät uskonnollisista tavoistaan ja traditioistaan sekä kirjoituksistaan kiinni, mutta tilanne johti kristinuskon syntymiseen ja laajenemiseen.

Vapaan kristillisyyden kehityslinjoja on niitäkin hiukan analysoitu, kun ne näyttävät "kirkollistuvan" ja sen myötä niihin ujuttautuu sisään vieraita "fariseusten hapatuksia".

Siihen liittyy keisarin hyväksyntä tuolle liikehdinnälle. Se vaati jatkokseen yhdenmukaistamista entisten Rooman juhlien ja tapojen vaihtamiseksi niiden sijaan, että kaikki saataisiin mukaan ja konsensus aikaan. Syntyy Vatikaani, paavin johtama kirkkovaltio ja käsite 'valtiokirkko' ja sen kehittyminen. Se

kehittyy edelleen, pyrkien sitouttamaan siitä irtautuneet protestantit uudelleen "äiti-kirkon" mariologiseen linjaan. Apuna on kaikkia yhdistävä karismaattisuus.

Kirjassa on melko paljon siteeruksia eri tietolähteistä, mutta eniten kuitenkin Raamatun eri versioista. Mukaan tekstiin on lisäilty linkkejä ja lähdekirjoja näkyville. Lopussa on katkelmia harvemmin siteeratuista kirjoista, jotka kuitenkin ovat kaikkien saatavilla - ainakin vielä.

Ei ole unohdettu 'pedon merkkiä', ei ajanmääritteitä ja -laskua, sekä niihin liittyviä juutalaisilta lainattuja, mutta muutettuja kristillisiä juhlia. Ja väärä 'helveti'-opetus on myös esillä. Sivuilla on asiayhteyksiin liittyviä kuvia, jotka ovat pääosin omia otoksia.

Toivoisin kirjaa luettavan ilman kiirettä, sekä mahdollisuuksien mukaan tarkastelemaan luettua sitten puolueettomasti. Myös toivon kirjoitetun vaikuttavan hyvää kehitystä kunkin uskoon ja elämiseen sovinnossa eri tavoin ajattelevienkin kanssamatkaajien kera!

